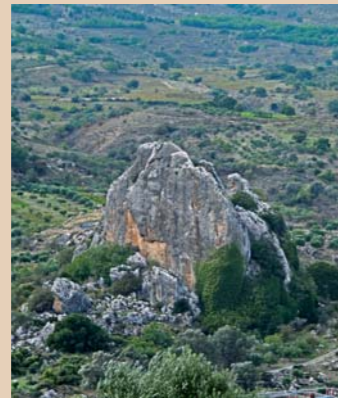

The track towards “Pites tis Grias” (grandma’s pies), these special rocky formations and the dramatic rocky pick of “Charakas” which dominates the smooth valley, is a rejuvenating escape in a beautiful landscape shaped by man and nature. In advance to the geomorphological elements of the area, typical of the south parts of Psiloritis Mountain, one will meet the beautiful combination of mild cultivations with the small islands of wild nature. Along the numerous earthroad tracks the excursionist passes different cultivations (the olive tree (*Olea europaea*) is the dominant), deserted fields and olive tree groves, areas with scrubs, as well as vestigial clusters of kermes oaks (*Quercus pubescens*). During the different seasons of the year a lot of wild plants and flowers appear. The rocks of this area are mainly Neogene sediments, which are dominated by sandstones and marly limestones where fossil bivalves and sea urchins (*Clypeaster sp.*) appear in numerous localities with an age of 6-7 million years. Similarly, in the sandstones concretions of compacted sandstone, of spherical shape, are formed which the local people name “breads or Jupiter’s pies”.

The ascent until the end of the track towards the post-minoan settlement of Rizinia, despite the extra tiredness it offers a fabulous view of the entire Heraklion basin from the chapel of St Panteleimon, which dominates the sharp peak of the hill of Patela. The completion of track’s route and the returning to the parking space pass by the sharp and vertical rock that dominates the middle of the valley and which the local people name “charakas” or “butter”, after it looks like the rock has been cut in half like butter. The ascent to the top is not particularly difficult or demanding and offers a beautiful view in the area all around.

διαδρομή
walking track

Χάρακας - Πίτες της Γριάς

Charakas - Pites tis Grias

Οι διαδρομή προς τις «Πίτες της Γριάς», αυτούς τους ιδιαίτερους βραχώδεις σχηματισμούς και τη δραματική βραχώδη έξαρση του «Χάρακα» που δεσπόζει στην ομαλή κοιλάδα είναι μια ξεκούραστη απόδραση σε ένα όμορφο περιβάλλον που διαμόρφωσε ο άνθρωπος και η φύση. Πέρα από τα γεωμορφολογικά στοιχεία της περιοχής, χαρακτηριστικά των νότιων ριζών του Ψηλορείτη, θα συναντήσει κανείς το όμορφο συνταίριασμα των ήπιων ανθρώπινων καλλιέργειών με τις μικρές νησίδες της άγριας φύσης. Κατά μήκος των πολλών χωμάτινων διαδρομών ο περιηγητής διέρχεται από διάφορες καλλιέργειες (κυριαρχεί η ελιά *Olea europaea*), εγκαταλειμμένους αγρούς και ελαιώνες, εκτάσεις με φρυγανιική βλάστηση, καθώς και υπολειμματικές συστάδες βελανιδιάς (*Quercus rubescens*). Στις διάφορες εποχές του έτους φύονται πολλά άγρια φυτά και λουλούδια.

Τα πετρώματα της περιοχής είναι κυρίως νεογενή ιζήματα στα οποία κυριαρχούν ψαμμίτες και μαργαίκοι ασβεστόλιθοι με αρκετές θέσεις απολιθωμάτων διθυρων και ακινών (*Clypeaster sp.*) ηλικίας 6-7 εκατομμυρίων χρόνων. Παράλληλα, μέσα σε ψαμμίτες σχηματίζονται συσσωματώματα από συμπηγή ψαμμίτη, σφαιρικού σχήματος που οι κάτοικοι της περιοχής ονομάζουν «ψωμιά ή πίτες του Δία». Η αναρρίχηση μέχρι το τέλος του μονοπατιού προς τον υστερομινωικό οικισμό της Ριζηνίας, πέρα από την παραπάνω κούραση προσφέρει μια εντυπωσιακή θέα όλης της λεκάνης του Ηρακλείου από το εκκλησάκι του Αγ. Παντελεήμονα, που δεσπόζει στη μευτερή κορυφή του λόφου της Πατέλας. Η ολοκλήρωση του μονοπατιού και η επιστροφή στο χώρο στάθμευσης διέρχεται του απότομου και κατακόρυφου βράχου που δεσπόζει στο μέσο της ρεματιάς και οι ντόπιοι ονομάζουν «χάρακα» ή «βούτυρο», μιας και μοιάζει σαν ο βράχος να έχει κοπεί στη μέση όπως το βούτυρο. Η αναρρίχηση στην κορυφή του δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολη ή απαιτητική και προσφέρει μια ωραία θέα όλης της γύρω περιοχής.

ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΓΕΩΠΑΡΚΑ GEOTOURISM IN INSULAR GEOPARKS

Κύριος Δικαιούχος: Δικαιούχοι:

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Ανώγεια 74051, Ρέθυμνο Κρήτης | Τηλ.: +30 2834031402, +30 2834031793
www.geo-in.eu | email: info@geo-in.eu | f geoinsular

Μήκος: 4,8 χλμ. (+4,4 χλμ. μέχρι τη Ριζηνία)

Υψόμετρο Αρχής: 520 μέτρα

Υψόμετρο Τέλους: 520 μέτρα

Χαμηλότερο υψόμετρο: 460 μέτρα

Μεγαλύτερο υψόμετρο: 560 μέτρα (για την κανονική διαδρομή), 660 μέτρα (έως Ριζηνία)

Μέγιστη Υψομετρική διαφορά: 100 μέτρα, (200 μέτρα έως Ριζηνία)

Διάρκεια: 2,5-3 ώρες (+ 2 ώρες για Ριζηνία)

Βαθμός δυσκολίας: Μικρός (κατάλληλη για οικογένειες και μαθητές). Ελαφρά ανηφορικός αν συνεχιστεί προς Ριζηνία

Προσφορά νερού: Δεν υπάρχει

Βλάστηση: Κατά τμήματα φρυγανική, δενδρώδεις καλλιέργειες, συστάδες βελανιδιάς

Αρχή διαδρομής και τέλος Διαδρομής: Η αρχή της διαδρομής γίνεται από το χώρο στάθμευσης στη θέση θεάς που υπάρχει πενήντα μέτρα πριν τη σχετική πινακίδα με τις «Πίτες» στον παλιό επαρχιακό δρόμο προς Αγία Βαρβάρα. Με τη διαπλάτυση της οδού δεν θα υπάρχουν προβλήματα εφόσον διαμορφωθεί ο χώρος σε θέση στάθμευσης.

Πρόσβαση: Η πρόσβαση γίνεται από τον οδικό άξονα Ηρακλείου - Μεσαράς. Ο επισκέπτης μπορεί να χρησιμοποιήσει το Υπεραστικό ΚΤΕΛ για τη Μεσαρά ή ιδιόκτητο όχημα.

Δυσκολίες - Κίνδυνοι: Η διαδρομή δεν εμπεριέχει σημαντικές δυσκολίες ή κινδύνους. Στο μεγαλύτερο της μέρος (εκτός της διαδρομής προς Ριζηνία) κινείται σε αγροτικούς δρόμους ή μονοπάτια. Ακόμη και το τμήμα της επαρχιακής οδού στην πορεία για Ριζηνία είναι πολύ χαμηλής κίνησης, ώστε με στοιχειώδη προσοχή να μην υπάρχουν κίνδυνοι. Αυξημένη προσοχή χρειάζεται στα τμήματα της αναρρίχησης στο «Χάρακα» όπου και η κίνηση εκτός μονοπατιών στην Πατέλα, λόγω των απότομων γκρεμινών.

Για σχολικές ή άλλες οργανωμένες εκδρομές το τέλος της διαδρομής μπορεί να είναι στο χώρο στάθμευσης της Ριζηνίας.

Καθώς δεν υπάρχουν πηγές πόσιμου νερού σε όλο το μήκος της διαδρομής συνίσταται, η εξασφάλιση της απαραίτητης ανά περίπτωση ποσότητας.

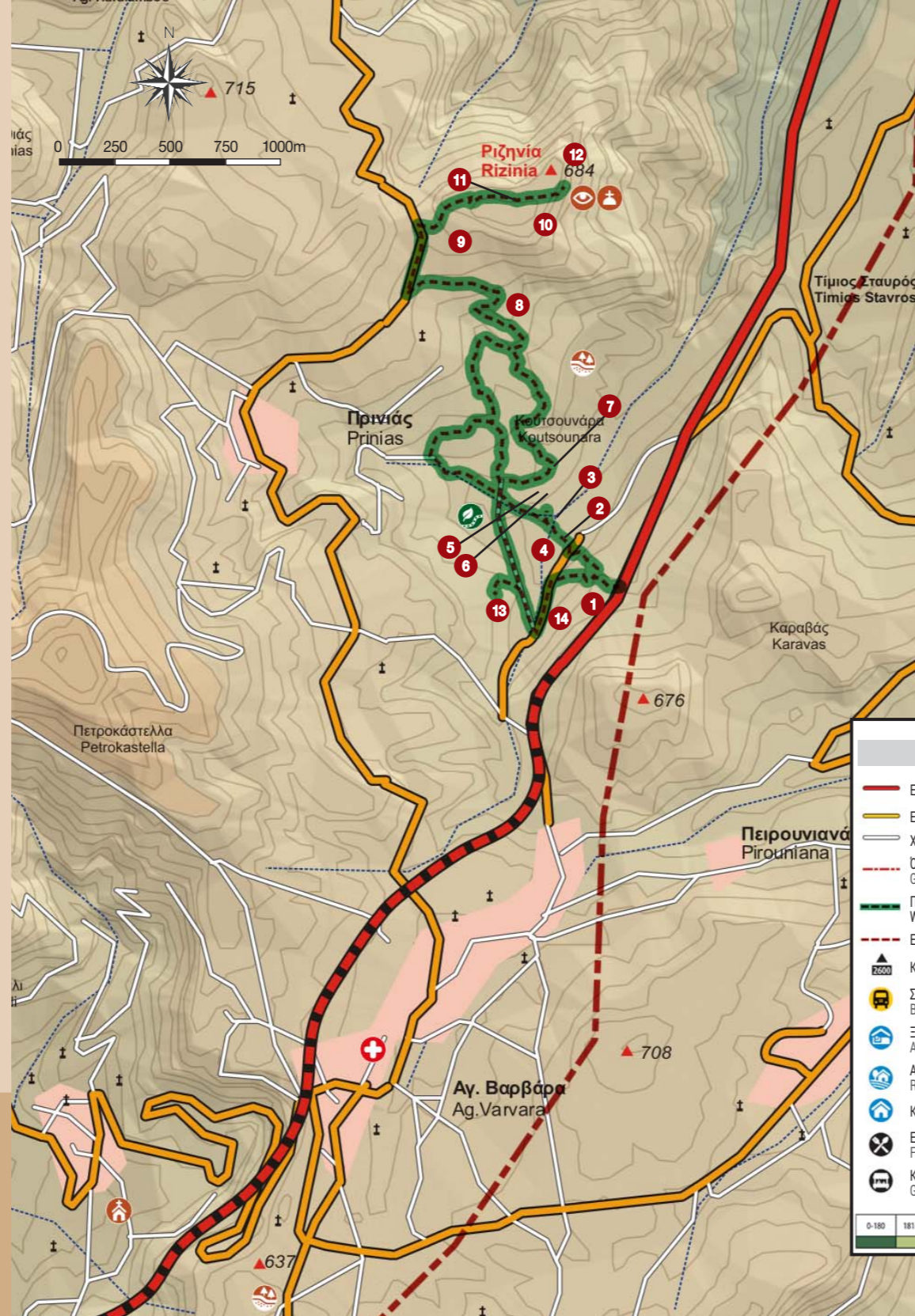
Ιδιαίτερες προφυλάξεις όσον αφορά στις καιρικές συνθήκες απαιτούνται μόνο κατά την ανάβαση στην Πατέλα κυρίως λόγω των ανέμων και της πιθανότητας καταγίδων και κατά τους θερινούς μήνες όπου η θερμοκρασία μπορεί να είναι αρκετά υψηλή.

Χρήσιμα Τηλέφωνα:

Δήμος Γόρτυνας: 2892 340300

Αστυνομικό τμήμα Αγίας Βαρβάρας: 28940 22209

Φυσικό Πάρκο Ψιλορείφι, ΑΚΟΜΜ, Ανώγεια: 28340 31402

Σημεία Ενδιαφέροντος - Points of interest

1. Χώρος Στάθμευσης -Parking
2. Ψωμιά του Δία - Zeus' breads
3. Βράχος με φυτά - Rock with plants
4. Πέτρινο γεφύρι - Stone made bridge
5. Πίτες της Γριάς -Grandma's pies
6. Βράχος και μικρή Πίτα - Rocks and small pie
7. Μεγάλη Πίτα - Large pie
8. Χωματόδρομος για Πρινιά και Πατέλα - Dirt road to Prinias and Patela
9. Βράχος με απολιθώματα ακινών - Rock with urchin fossils
10. Αρχαιολογικός χώρος Πατέλα -Patela archaeological site
11. Γκρεμνά ασβεστολιθων - Limestone cliffs
12. Άγιος Παντελεήμονας - St Panteleimon chappel
13. Χάρακας - Vertical rock "Charakas"
14. Παλιό καλντερίμι - Old cobble trail

Υπόμνημα / Legend		
Εθνική οδός / National Road	Παραδοσιακά προϊόντα Local Product Selling Points	Νεότερο μνημείο Monument
Επαρχιακή οδός / Paved Road	Τοπικοί παραγωγοί Local Producer	Μητάτο / Mitato - Shelters
Χωματόδρομος / Dirt Road	Πόσιμο νερό Drinkable Water	Σπήλαιο / Cave
Όρια Γεωπάρκου Geopark Boundaries	Κέντρο υγείας Medical center	Μνημειώδες δέντρο Monumental Tree
Πεζοπορική Διαδρομή Walking track	Ιατρείο Medical office	Κέντρο ευεξίας Spa Resort
Ε4 μονοπάτι / E4 path	Σημείο τουριστ. πληροφ. Tourist Information Point	Ορειβασία / Climbing
Κορυφή / Mountain Peak	Σημείο θέας Panoramic Viewpoint	Πεζοπορία / Hiking
Στάση λεωφορείου Bus Station	Μουσείο / Museum	Ποδηλασία βουνού Mountain Biking
Ξενοδοχείο /Ενοικ. δωμάτια Accommodation / Hotel	Αρχαιοτήτες / Antiquities	Χώρος πικνίκ Picnic Areas
Αγροτουριστικά καταλύματα Rural House	Σημείο γεω/κού ενδιαφ/ντος Geological Site	Μονοπάτια με σήμανση, E4 Signalled Paths, E4
Καταφύγειο / Hut Refuge	Απολιθώματα Paleontological Site	Γεωδιαδρομή / Geotrail
Εστιατόριο / Ταβέρνα Food Services / Restaurants	Βυζαντινή εκκλησία Byzantine church	Εκκλησία / Church
Κατάστημα τροφίμων Grocery Stores		

Length: 4,8 km (+4,4 km Until Rizinia)

Starting point altitude: 520 m

Finishing point altitude: 520 m

Lowest altitude: 460 m

Highest altitude: 560 m (normal trail), 660 m (trail to Rizinia)

Maximum altitudinal difference: 100 m, (200 m for the trial to Rizinia)

Needed time: 2,5 - 3 hours (+ 2 hours for Rizinia)

Level of difficulty: Small (suitable for families and students), possibility to extend the track towards Rizinia (slightly higher)

Available water: None

Flora: Partly shrublands, orchards, clusters of Quercus pubescens

Starting and finishing point: The starting point of the track is the parking space at the viewpoint that can be found fifty meters before the relative sign about "Pites" on the paved road towards Agia Varvara. With the expanding of the road there will be no problems once the space will be modified into a parking space.

Access: The trail can be accessed through the highway Heraklion - Mesara. Visitors can use either the local coach service or their own vehicle.

Difficulties - Dangers: The trail «Pites tis Grias - Charakas» is an easy track to walk along earthroads and do not present any difficult parts or dangers. The most part of the trail runs along earthroads and only the part that leads to ancient Rizinia and Patela hill needs to be moved along the paved road. However, even this part is of light transportation and short enough, that just a reasonable attention can prevent any danger. Visitors may have to pay more attention when climbing on Charakas, as well as when they may walk outside the tracks in Patela hill because of steep cliffs.

For organized or school trips the end point of the trail can be the parking place in Rizinia.

Weather conditions might appear extreme in some cases. Strong winds might be faced on top of Patela during winter time as well as during heavy rain. Furthermore, during summer high temperatures (around 35 oC) might bother visitors from northern Europe which should take care the hot sun and lack of water. In any case, as along the track there is no offer of drinkable water, it is suggested that the needed quantities of water should be ensured in advance.

Useful Telephone Numbers::

Municipality of Gortyna: 2892 340300

Police department of Ag. Varvara: 28940 22209

Psiloritis Natural Park, ΑΚΟΜΜ, Anogeia: 28340 31402

